

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/72902

Sayı : 72079556-610- 868
Konu : Soru Önergesi (7/72902)

03/11/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.10.2022 tarihli ve 1096582 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Erkan BAŞ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/72902 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (2 sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın **Erkan BAŞ**'a Ait 7/72902 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Ülkemizde engelli memur istihdamı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53'üncü maddesi kapsamında yapılmaktadır. Bu maddeye göre kamu kurum ve kuruluşları 657 sayılı Kanun kapsamında çalıştırdıkları memur kadrolarından taşra teşkilatları da dâhil (yurt dışı kadroları hariç) toplam dolu kadrolarının %3'ü oranında engelli memur çalıştırmak zorundadır. Kamu kurum ve kuruluşları yasal yükümlülüğe ve ihtiyaçlarına göre engelli memur talebinde bulunmakta olup bu talepler EKPSS ile karşılanmaktadır.

İlgili mevzuat uyarınca kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için engelli memur alımı yapacakları münhal kadrolarını; ilgili yılın Ekim ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanlığı Strateji Bütçe Başkanlığına ve Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bildirir. Bu kapsamda atama süreci kurumların taleplerine göre belirlenmektedir. Engellilerin devlet memurluğuna atanmalarında karşılaşılan herhangi aksama olmayıp süreç mevzuata uygun olarak yürütülmektedir.

2020 yılında 97.644 engelli birey EKPSS kaydı, 27.621 engelli birey kura kaydı yaptırmıştır. 2022 yılında ise 95.015 engelli birey EKPSS kaydı, 25.100 engelli birey kura kaydı yaptırmıştır. 2020 EKPSS yapıldıktan sonra iki dönem yerleştirme yapılmış olup toplamda 4.714 engelli aday kamu kurum ve kuruluşlarına yerleştirilmiştir. Yerleştirilen adayların 4.517'si EKPSS ile 197'si kura ile yerleştirilmiştir. 2024 yılı için henüz EKPSS süreci başlatılmamıştır.

Bakanlığımız, engelli ve yaşlı bireylerin her türlü engel, ihmal ve dışlanmaya karşı toplumsal hayata ayrımcılığa uğramadan ve etkin biçimde katılmalarını sağlamak üzere; belirlenen ulusal politika ve stratejilerin uygulanmasını koordine etmek, engellilere ve yaşlılara yönelik sosyal hizmet ve yardım faaliyetlerini yürütmek, engellilerin mesleki rehabilitasyonunu sağlayacak tedbirler almakla görevlidir. Bakanlığımız ayrıca, ülkemizin taraf olduğu Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS)'nin odak kurumudur.

Engelli bireylerin bağımsız bir şekilde toplumsal yaşamın tüm alanlarına tam ve etkin katılımlarını sağlamak, engelli haklarının korunması ve geliştirilmesi konusunda hak temelli ve içermeci bir anlayış çerçevesinde güçlü bir iş birliği ve koordinasyon sağlamak amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda "Engelsiz Vizyon Belgesi" ilgili tarafların katkılarıyla hazırlanmıştır. Devletin engellilik alanında topyekûn yaklaşımına dair ortak bir yol haritası olan Engelsiz Vizyon Belgesi 3 Aralık 2021 tarihinde Dünya Engelliler Gününde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından ilan edilmiştir. Engellilerin, eşit vatandaşlar olarak potansiyellerini gerçekleştirebildikleri içermeci bir toplum vizyonu ile "İçermeci ve Erişilebilir Toplum", "Hakların Korunması ve Adalet", "Sağlık ve İyi Hali", "Kapsayıcı Eğitim", "Ekonomik Güvence", "Bağımsız Yaşam", "Afet ve İnsani Bakımdan Acil Durumlar" ve "Uygulama ve İzleme" olarak 8 politika alanı üzerine inşa edilen 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi 31 hedef ve 107 eylem alanından oluşmaktadır. 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi'nin 3'er yıllık eylem planları ile uygulanması öngörülmüştür. Bu kapsamda ilk üç yıllık döneme ilişkin eylem planının hazırlıkları tüm kamu kurum ve kuruluşları ile engellilik alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının katkıları ile tamamlanma aşamasına gelmiştir.

Ayrıca, engelli hakları konusunda ulusal düzeyde güçlü bir koordinasyonu sağlamak için tüm bakanlıkları, ilgili kamu kurumlarını, engelli örgütlerinin üst düzey temsilcilerini bir araya getirmek amacıyla 19.7.2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2013/8 sayılı Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu (Kurul) konusundaki Genelge Kurul'un

yapısını güçlendirmek ve Cumhurbaşkanlığı Sistemi'ne uyumlu hale getirmek üzere revize edilmiştir.

3 Aralık 2021 tarihli ve 31678 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2021/23 sayılı Genelge ile Kurul'da ilgili bakanlıklar ile kamu kurumlarının ve ülke çapında engellilik alanında en yüksek temsil gücündeki iki konfederasyonun üst düzey temsilcileri yer alması öngörülmüştür. Kurul'un ilk toplantısını 15 Kasım 2022 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Diğer taraftan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında "Erişilebilirlik politikası ve stratejisi çerçevesinde izleme ve denetleme konusundaki öncelikler ile genel amaç ve hedefleri belirlemek üzere Bakanlık tarafından ulusal düzeyde yıllık plan hazırlanır ve gerekli hallerde değiştirilebilir" hükmüne istinaden Bakanlığımızca her yıl Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planı yayımlanmaktadır. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planlarında binalar ve açık alanlardaki asansör, rampa, yaya geçitleri, kaldırımlar ve trafik ışıkları gibi düzenlemelerin erişilebilirlik standartlarına uygun olup olmadığı da öncelikli olarak denetlenmektedir.

Bu kapsamda; tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin yukarıda açıklanan mevzuat kapsamında erişilebilirliği sağlama yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu alanda Bakanlığımız uygulayıcı kurum olmamakla birlikte erişilebilirlik ile ilgili uygulama politikalarının belirlenmesi ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması, toplumsal farkındalık ile uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşlarda bilgi ve bilinç düzeyinin artırılmasına yönelik eğitim ve atölye çalışmalarını yoğun biçimde yürütmektedir.

Öte yandan Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahiplerine yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Yardım programlarımızla yıllar içerisinde daha fazla ihtiyaç sahibi engelli vatandaşımıza ulaşırken yardım programlarının tutarlarında da iyileştirmeler yapılmaya devam edilmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımızca, %40 ve üzeri engelli raporuna sahip vatandaşlarımıza yönelik Engelli Aylığı, 18 yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri engelli raporu olan yakını bulunanlara yönelik Engelli Yakını Aylığı, yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Yaşlı ve Engelli Bakım Projeleri (VEFA) ve Ulusal VEFA Programı, ihtiyaç sahibi engelli vatandaşlarımızın topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Engelli İhtiyaç Yardımı, özel eğitime ihtiyacı olan engelli öğrencilere yönelik Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması gibi yardım programları yürütülmektedir.

Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programlarına ilişkin veriler yıllık olarak yayımlanan Bakanlığımız faaliyet raporlarında yer almaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.